

DE HOLLANDSCHE MEESTERS

in de National Gallery te Londen.

DOOR

MAX ROOSES.

JACOB VAN RUISDAEL.

ZICHT OP HET SCHEVENINGSCHÉ STRAND.

De National Gallery is buitengewoon rijk aan werken van Jacob van Ruisdael: een landschap met een bleekerij op den voorgrond, vier met watervallen, twee met watermolens en één met een bergstroom, één met bouwvallen, een bosch, een eik, een gebroken boom, een vlak beboscht land: dertien in het geheel, zonder het stuk te tellen, waarvan de afbeelding hierbij gaat, dat eerst onlangs werd aangekocht en, toen ik het zag, nog niet vermeld was in den catalogus. Ruisdael vertoont zich hier dus in zeer verschillende uitingen van zijn talent, nog niet in alle. Van zijne zee- en wintergezichten, bijvoorbeeld, vinden wij er geen enkel.

Welke zijn de kenmerkende hoedanigheden van dezen grootsten der Hollandsche landschapschilders? Waardoor onderscheidde hij zich van zijn voorgangers? Tot welken tak der vaderlandsche school behoort hij? Wat weten wij van zijn leven? Ziedaar een viertal vragen, die wij in het kort te beantwoorden hebben.

Jacob van Ruisdael behoort tot een kunstenaarsfamilie. Zijn vader Isaac was een ebbenhoutenlijstenmaker en terzelfder tijd een schilder; zijn vaders broeder, Salomon, is de zeer verdienstelijke landschapschilder; dezes zoon Jacob was eveneens een landschapschilder, maar zijne werken, zoowel als die van Isaac, zijn niet met zekerheid gekend.

Onze Jacob werd geboren te Haarlem. Den 9^{en} Juni 1661 verklaarde hij 32 jaren oud te zijn, zoodat hij in 1628 of 1629 ter wereld kwam. Hij leerde bij zijn oom Salomon, wellicht ook bij zijn vader, en werd in 1648 in de schildersgilde zijner geboortestad aangenomen. Reeds vroeger bracht hij werken van verdienste voort, want enkele zijner schilderijen en etsen zijn gedagteekend van 1646 en van 1647. In 1659 was hij naar Amsterdam verhuisd en verwierf er het poortersrecht. Hij bleef er wonen tot in 1681. Den 28^{en} October van dit jaar keerde hij terug naar Haarlem, waar hij door zijne vrienden besteed werd in het aalmoezeniershuis. Den 14^{en} Maart 1682 werd hij begraven in de Grooté Kerk derzelfde stad.